

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

The Competencies of the School Administrator from Extra-Large School Group 2 Under the Office of the Secondary Educational Service Area 1

ธนพล ใจดี¹ และ กัลยมน อินทุสุต ²

โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย¹

มหาวิทยาลัยรามคำแหง²

Tanapon Jaidee ¹ and Kanyamon Indusuta ²

Santiratwittayali School¹

Ramkhamhaeng University, Thailand²

Corresponding Author, E-mail: kruaote@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของ Cohen ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's post hoc comparisons method)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

* วันที่รับบทความ: 14 มีนาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ 2 พฤษภาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 3 พฤษภาคม 2564

Received: March 14, 2021; Revised: May 2, 2021; Accepted: May 3, 2021

ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำทางการจัดการ ด้านความเป็นเลิศส่วนบุคคล และด้านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstracts

The research aimed to study and compare the competency of the school administrators according to the perceptions of teachers from extra-large school group 2 Under the Office of the Secondary Educational Service Area 1 divided by teacher's education background and working experience. The sample of 242 teacher at the large schools, group 2 Under the Office of the Secondary Educational Service Area 1 recruited through stratified random sampling method and considerate sample size through Cohen table. The instrument was a five – point rating scale questionnaire which the IOC felt 1.00 and the Cronbach's alpha showed a level of reliability at 0.976 The data analyzed through the descriptive statistic, t-test and One - Way Analysis of Variance.

The research results were found that

1. Teacher's perception toward the competency of school administrators were performed at a high level.
2. The comparison of teacher's perception as divided by their educational background were significant differences.
3. The comparison of teacher's perception as divided by their working experience were not significant differences except the aspects of Managerial Leadership Personal Excellence and Stakeholder Engagement.

Keywords: Executive Competency; Secondary School

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในบริบทของการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน อยู่ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ มิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การศึกษา เทคโนโลยี และจากสภาพในปัจจุบันการศึกษาจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับ 3) 2553 ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะมาใช้ในการบริหารผลงานดังนั้นสถานศึกษาจึงนับเป็นหน่วยขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาที่สำคัญ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำ ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพ สมรรถนะนั้นจึงเปรียบเป็นอาวุธทางปัญญาที่สำคัญคู่กายของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ อันจะนำไปสู่ความสำเร็จ

หากกล่าวถึงสมรรถนะ ในประเทศไทยที่นิยมใช้ คือ สมรรถนะตามประกาศของ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่เป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาศักยภาพตนเอง แต่เนื่องจากเป็นแนวคิดที่มีมาค่อนข้างนานทำให้ไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพสังคม

ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการค้นคว้า พบว่ามีแนวความคิดในเรื่องสมรรถนะแห่งความสำเร็จสำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นต้องมีศักยภาพอย่างสูงโดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีสมรรถนะการคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม ภาวะผู้นำในการจัดการ ภาวะผู้นำในการเรียนการสอน ความเป็นเลิศส่วนบุคคล และ การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารที่มีสมรรถนะจะสามารถทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ เป็นไปตามบริบทของสังคมปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

โดยภาพสะท้อนการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จ คือคุณภาพของผู้เรียนซึ่งในบริบทของกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 สะท้อนให้เห็นได้ว่าการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ โดยอิงจากข้อมูลของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ได้เผยแพร่ถึงผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาภายนอก รอบ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) พบว่า สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 มีผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 ในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับดีมาก และการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 4 (พ.ศ. 2559 - 2563) พบว่า กลุ่มสถานศึกษาดังกล่าวยังมีผลของการประเมินคุณภาพ ออกมาในระดับดีมาก ในมาตรฐานดังกล่าวเช่นกัน (รายงานผลการประเมินคุณภาพ บทสรุปผู้บริหาร ซึ่งอาจมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้สมรรถนะต่าง ๆ ที่มีให้เห็นเป็นเชิงประจักษ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าสมรรถนะผู้บริหารนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการจัดการเรียนการสอน ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสมรรถนะของผู้บริหาร ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยจำแนกตามระดับการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 637 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 242 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน และใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยได้ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, pp. 147)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ตามการรับรู้ของครู โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ค่า ตามแบบวัดโดยวิธีของ Likert Scale (Likert, Rensis, 1967 : 90-95)

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้กับผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 เพื่อขออนุญาตจัดเก็บข้อมูล โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการขอความอนุเคราะห์จากครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ตอบแบบสอบถาม ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยส่งแบบสอบถามด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์จำนวน 242 ชุด

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ดำเนินการดังนี้

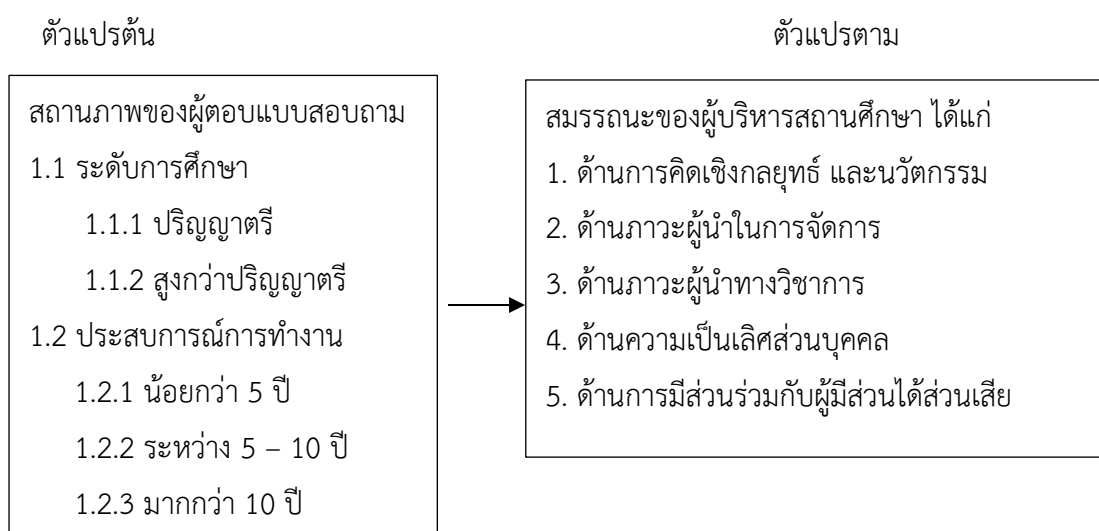
1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน SD (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ การรับรู้ของครูที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's post hoc comparisons method)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน

สมรรถนะของผู้บริหาร	$\bar{x}$	SD	ระดับการรับรู้
1. การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม	3.55	0.99	มาก
2. ภาวะผู้นำทางการจัดการ	3.53	1.03	มาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	3.57	1.01	มาก
4. ความเป็นเลิศส่วนบุคคล	3.56	0.84	มาก
5. การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.53	0.8	มาก
รวม	3.60	1.03	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, $SD = 1.03$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดย 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 1.01$) ความเป็นเลิศส่วนบุคคล ($\bar{X} = 3.56$, $SD = 0.84$) การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.55$, $SD = 0.99$)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	P
	(n = 153)		(n = 89)			
	X ⁻	SD	X ⁻	SD		
1. การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม	3.42	0.94	3.78	1.04	-2.743	0.007*
2. ภาวะผู้นำทางการจัดการ	3.37	0.99	3.82	1.03	-3.389	0.001*
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	3.37	0.96	3.91	0.98	-4.176	0.000*
4. ความเป็นเลิศส่วนบุคคล	3.40	0.79	3.83	0.85	-3.984	0.000*

5. การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.41	0.78	3.75	0.81	-3.279	0.001*
รวม	3.46	1.01	3.85	1.03	-2.919	0.004*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน แสดงว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีระดับความความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รวม	3.53	3.60	3.78	1.005	.368
-----	------	------	------	-------	------

ระดับความพึงพอใจ	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1.การคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม					
ระหว่างกลุ่ม	1.889	3	0.944	0.965	.383
ภายในกลุ่ม	234.016	239	0.979		
2. ภาวะผู้นำทางการจัดการ					
ระหว่างกลุ่ม	6.738	3	3.369	3.253*	.040
ภายในกลุ่ม	247.498	239	1.036		
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการ					
ระหว่างกลุ่ม	5.678	3	2.839	2.854	.060
ภายในกลุ่ม	237.764	239	0.995		
4. ความเป็นเลิศส่วนบุคคล					
ระหว่างกลุ่ม	5.122	3	2.562	3.740*	0.25
ภายในกลุ่ม	163.656	239	0.685		
5. การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
ระหว่างกลุ่ม	4.267	3	2.133	3.325*	.038

ภายในกลุ่ม	153.335	239	0.642		
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	2.151	3	1.076	1.005	.368
ภายในกลุ่ม	255.766	239	1.070		
รวม	257.917	242			

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม ยกเว้นด้านภาวะผู้นำทางการจัดการ ด้านความเป็นเลิศส่วนบุคคล และด้านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านภาวะผู้นำทางการจัดการ ด้านความเป็นเลิศส่วนบุคคล และด้านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ่ ดังตารางที่ 4 – 6

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียน ขนาดใหญ่ พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านภาวะผู้นำการจัดการเป็นรายคู่

ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
น้อยกว่า 5 ปี		0.006	
ระหว่าง 5-10 ปี			0.416
มากกว่า 10 ปี	0.410		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่างกัน ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านความเป็นเลิศ ส่วนบุคคล เป็นรายคู่

ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
น้อยกว่า 5 ปี		0.059	
ระหว่าง 5-10 ปี			0.317
มากกว่า 10 ปี	0.376*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ต่อด้านความเป็นเลิศส่วนบุคคล มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูโรงเรียน ขนาดใหญ่ พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นรายคู่

ประสบการณ์ในการทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	ระหว่าง 5-10 ปี	มากกว่า 10 ปี
น้อยกว่า 5 ปี		0.056	
ระหว่าง 5-10 ปี			0.288
มากกว่า 10 ปี	0.344*		

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป มีการรับรู้ต่อการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงานอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ กลุ่ม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูมีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในด้านการบริหารการศึกษา รวมถึงได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการอย่างเข้ม ก่อนเข้ารับตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีการอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะ ต่าง ๆ และมีการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ มิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาในการมาดำรงตำแหน่งผู้บริหารขนาดใหญ่พิเศษ จะมีเกณฑ์ในการคัดเลือกที่สูง เช่น การแสดงวิสัยทัศน์ และการมีผลงานเชิงประจักษ์ต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ และมีความรู้ความสามารถและทักษะในการนำแนวความคิดด้านกลยุทธ์ มาสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมโดยอาศัยภาวะผู้นำในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาวะผู้นำในการจัดการ ภาวะผู้นำด้านวิชาการ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาโรงเรียน จะเห็นได้ว่าสมรรถนะต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนการบริหารโรงเรียนให้

เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายและจุดหมายของการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธชาติ พงษ์พิมาย (2558 : 32) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ หอมหวาน แสนเวียงจันทร์ (2559 : 20) ได้ศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล อำเภอกบินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่าครูมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เข้าใจถึงสมรรถนะของผู้บริหารที่แสดงออกมาให้ครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีได้เห็นผ่านกระบวนการทำงาน การแสดงถึงทัศนคติ ค่านิยม และเจตคติ ที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา การให้ความสำคัญกับผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถเสนอความคิดเห็นของตนให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างชัดเจน การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาครูและบุคลากรสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ การเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ ด้านการให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ หอมหวาน แสนเวียงจันทร์ (2559 : 19) ได้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล อำเภอกบินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล อำเภอกบินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน สอดคล้องกับ จุฑามาศ พลัสวาท (2554 : 56) ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการทำงานสูง โดยการบริหารงานบนฐานความรู้ทางด้านหลักการและทฤษฎีที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ทำให้มีแนวความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงาน รู้จักปรับปรุงแก้ไขวิธีปฏิบัติงานของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงาน พฤติกรรมเหมาะสมกับความเป็นผู้นำ สร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับ ไว้วางใจจากครู สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความจูงใจของผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอดคล้องกับ ทิพวัลย์ อ่างคำ (2561 : 8) ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสู่ความเป็นเลิศมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ นันทภัก สุขโข (2560 : 5) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พรทวี สุมาลี (2557 : 7) สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความคิดเห็นต่อ สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารผลการ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม ผู้บริหารควรมีการรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่ทางออกที่สร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน
2. ด้านภาวะผู้นำทางการจัดการ ผู้บริหารควรมีการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้บุคลากรมีความรับผิดชอบในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง
3. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ และสนับสนุนความคิดริเริ่มในรูปแบบการทำงานเป็นทีม
4. ด้านความเป็นเลิศส่วนบุคคล ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการบริหารงานที่มีประสิทธิผล ในการจัดการที่สอดคล้องกับภารกิจของโรงเรียน
5. ด้านการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้บริหารควรมีช่องทางในการนำข้อคิดเห็นและคำแนะนำของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไปพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในตัวแปรด้านอื่น ๆ ที่แตกต่างออกไปจากการทำวิจัยในครั้งนี้
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- จุฑามาศ พลับสวาท. (2554). *ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยรูปแบบการประเมินสมรรถนะการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนการศึกษาพิเศษ* สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ทิพวัลย์ อ่างคำ. (2561). *สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสู่ความเป็นเลิศมาตรฐานสากล* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- นันทก ศุโข. (2560). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พรทิว สุมาลี. (2557). *สมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พุดชาติ พงษ์พิมาย. (2558). *การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- หอมหวน แสนเวียงจันทร์. (2559). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล* อำเภอกบินทร์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cohen, Louis. Lawrence, Manion. & Keith Morrison. (2011). *Research Methods in Education*. (7th). Edition Routledge U.S.A.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.